ZAMONAVIY HUQUQSHUNOSLIKNING AKTUAL MUAMMOLARI

XXIII-RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

YAKUNLARI BO'YICHA ILMIY ISHLAR TO'PLAMI

Issue - 10(2026) Available at www.uznauka.uz

YUQORI INSTANSIYA SUDLARIDA HUKMNI O‘ZGARTIRISH VA BEKOR QILISH ASOSLARI: PROTSESSUAL NUQSON OQIBATINI MUTANOSIB BAHOLASH

Pirnazarov Abdurashid

Yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b., Toshkent davlat yuridik universiteti huzuridagi M.S. Vosiqova nomidagi akademik litsey direktori

Elektron pochta: abdurashid.pirnazarov.87@mail.ru

Annotatsiya. *Maqolada O‘zbekiston Respublikasi apellyatsiya, kassatsiya va taftish instansiyalari sudlarining hukmni o‘zgartirish va bekor qilish vakolatlari hukm barqarorligi bilan sud xatosini tuzatish o‘rtasidagi muvozanatni ta‘minlovchi mexanizm sifatida tadqiq etilgan. Jinoyat-protsessual kodeksining 485–490-moddalarida belgilangan asoslar, tekshiruv doirasi bilan qaror chiqarish doirasining farqi, shaxs ahvolini og‘irlashtirish taqiqi va nomaqbul dalil chiqarilishining protsessual oqibatlari tahlil qilingan. 2024–2025-yillarda e‘lon qilingan 400 ta yuqori instansiya sud hujjatidan iborat korpusning tavsifiy natijalari keltirilib, protsessual nuqson oqibatini mutanosib baholash mezonini belgilovchi 485¹-modda bilan Kodeksni to‘ldirish taklifi asoslantirilgan.*

Kalit so‘zlar: *hukm barqarorligi, apellyatsiya, kassatsiya, taftish, hukmni bekor qilish, hukmni o‘zgartirish, protsessual nuqson.*

ОСНОВАНИЯ ИЗМЕНЕНИЯ И ОТМЕНЫ ПРИГОВОРА В ВЫШЕСТОЯЩИХ СУДАХ: СОРАЗМЕРНАЯ ОЦЕНКА ПОСЛЕДСТВИЙ ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ НАРУШЕНИЙ

ZAMONAVIY HUQUQSHUNOSLIKNING AKTUAL MUAMMOLARI

XXIII-RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

YAKUNLARI BO'YICHA ILMIY ISHLAR TO'PLAMI

Issue - 10(2026) Available at www.uznauka.uz

Пирназаров Абдурашид

Доктор философии по юридическим наукам (PhD), и.о. доцента, директор академического лицея имени М.С. Васиковой при Ташкентском государственном юридическом университете

Электронная почта: abdurashid.pirnazarov.87@mail.ru

Аннотация. В статье исследуются полномочия апелляционной, кассационной и ревизионной инстанций Республики Узбекистан по изменению и отмене приговора как механизм, обеспечивающий баланс между стабильностью судебного решения и исправлением судебной ошибки. Анализируются основания, предусмотренные статьями 485–490 Уголовно-процессуального кодекса, разграничение пределов проверки и пределов принимаемого решения, запрет поворота к худшему, а также процессуальные последствия исключения недопустимого доказательства. Приведены описательные результаты корпуса из 400 судебных актов вышестоящих инстанций, опубликованных в 2024–2025 годах, и обосновано предложение о дополнении Кодекса статьёй 485[1], закрепляющей критерий соразмерной оценки последствий процессуального нарушения.

Ключевые слова: стабильность приговора, апелляция, кассация, ревизия, отмена приговора, изменение приговора, процессуальное нарушение.

ZAMONAVIY HUQUQSHUNOSLIKNING AKTUAL MUAMMOLARI

XXIII-RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

YAKUNLARI BO'YICHA ILMIY ISHLAR TO'PLAMI

Issue - 10(2026) Available at www.uznauka.uz

GROUNDS FOR MODIFYING AND QUASHING A SENTENCE IN HIGHER COURTS: PROPORTIONATE ASSESSMENT OF PROCEDURAL DEFECTS

Pirnazarov Abdurashid

PhD, Acting Associate Professor, Director of the M.S. Vasikova Academic Lyceum under Tashkent State University of Law

E-mail: abdurashid.pirnazarov.87@mail.ru

Abstract. The article examines the powers of appellate, cassation and revision courts of the Republic of Uzbekistan to modify and quash criminal sentences as a mechanism that balances the stability of a judgment against the need to correct judicial error. It analyses the grounds set out in Articles 485–490 of the Criminal Procedure Code, the distinction between the scope of review and the scope of the decision, the limits imposed by the prohibition of reformatio in peius, and the consequences of excluding inadmissible evidence. The descriptive results of a corpus of 400 higher-court decisions published in 2024–2025 are presented, and a proposal is substantiated to supplement the Code with Article 485¹ establishing a proportionate test for assessing the consequences of procedural defects.

Keywords: stability of a sentence, appeal, cassation, revision, quashing of a sentence, modification of a sentence, procedural defect.

KIRISH. Jinoyat ishi bo‘yicha hukm davlatning shaxs aybdorligi, jazo va buzilgan huquqni tiklash haqidagi yakuniy huquqiy javobidir. Biroq hukmning qonuniy kuchga kirishi uning sifatini o‘z-o‘zidan kafolatlamaydi: murojaat qilinmagan qaror ham jiddiy nuqsonli bo‘lishi, yuqori instansiya tomonidan qonuniy tartibda o‘zgartirilgan hukm esa tuzatishdan so‘ng ishonchli huquqiy natijaga aylanishi mumkin. Shu sababli hukm barqarorligini qarorning shunchaki bekor qilinmay qolishi bilan emas, qonuniylik, asoslilik, adolatlilik va huquqiy yakuniylikning birlashgan xususiyati sifatida tushunish lozim. Yevropa Inson huquqlari sudi ta‘kidlaganidek, huquqiy aniqlik yakuniy hujjatning mutlaq daxlsizligini emas, qayta ko‘rish asosi, subyekti va chegarasining oldindan ma‘lum bo‘lishini talab qiladi [1].

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 28-moddasidagi aybsizlik prezumpsiyasi, 55-moddasidagi sud orqali himoyalanish huquqi va 138-moddasidagi sud hujjatlarining majburiyligi ushbu muvozanatning konstitutsiyaviy tayanchini tashkil etadi [2]. Mazkur kafolatlar amalda yuqori instansiya sudlari faoliyatida sinovdan o‘tadi, chunki aynan shu bosqichda aniqlangan xatoga qanday protsessual oqibat tanlanishi hal qilinadi. Yuqori instansiyada ish yuritish hukm barqarorligiga qarshi qo‘yiladigan institut emas. Oliy sud Plenumining 2024-yil 25-martdagi 7-son qarori apellyatsiya va kassatsiyani shikoyat qilish huquqini ro‘yobga chiqaruvchi institut sifatida talqin qiladi [3]. Demak, uning vazifasi qonuniy, asosli va adolatli hukmni saqlash bilan sud xatosini tuzatish o‘rtasidagi chegarani huquqiy mezonlar asosida belgilashdan iborat.

ASOSIY QISM (MUHOKAMA VA NATIJA). Adabiyotlar tahlili. Amaldagi Jinoyat-protsessual kodeksi (bundan buyon matnda JPK deb yuritiladi) yuqori instansiyalarni tekshiruv predmeti bo‘yicha farqlaydi. Apellyatsiya qonuniy kuchga kirmagan birinchi instansiya hukmiga nisbatan qo‘llanib, bu bosqichda fakt va huquq masalalari keng doirada tekshirilishi, zarur hollarda sud tergovi o‘tkazilishi mumkin. Kassatsiya apellyatsiyada ko‘rilmagan, qonuniy kuchga kirgan sud hujjatiga daxldor bo‘lib, milliy modelda faqat abstrakt huquq masalasini ko‘radigan sud emas: u hukmning qonuniyligi, asosliligi va adolatliligini JPKda berilgan vositalar yordamida baholaydi. Taftishning predmeti esa ilgari apellyatsiya yoki kassatsiyada ko‘rilgan sud hujjatlaridir. JPKning 511-moddasi mahkum, himoyachi, qonuniy vakil, jabrlanuvchi va boshqa shaxslarga taftish shikoyati berish huquqini, 512-moddasi esa protest bildirish vakolatiga ega mansabdor shaxslarni alohida belgilaydi [4]. Shu bois taftishni faqat mansabdor shaxs protesti bilan boshlanadigan eski nazorat tartibi sifatida talqin qilish amaldagi qonunga mos kelmaydi.

Amaliyotda alohida e‘tibor talab qiladigan masala JPKning 501 va 514-moddalarida nazarda tutilgan bir yillik muddatdir. Bu muddat umumiy shikoyat muddati emas: u og‘irroq jinoyat qonunini qo‘llash, jazoni kuchaytirish, oqlov hukmini yoki ishni tugatish haqidagi hujjatni bekor qilish kabi shaxs ahvolini yomonlashtirishga qaratilgan talablarga taalluqlidir [4]. Fikrimizcha, mahkum foydasiga berilgan murojaatni faqat bir yil o‘tganligi sababli rad etish ushbu normalarning mazmunini asossiz kengaytiradi. Vaqt chegarasi shaxs zarariga qayta ko‘rishni cheklaydi, ammo jiddiy sud xatosini uning foydasiga bartaraf etish yo‘lini yopmaydi.

Oliy sud Plenumining amaldagi tushuntirishiga ko‘ra, apellyatsiya va kassatsiya instansiyalari ishni shikoyat yoki protest vajlari bilan cheklanmagan holda, to‘la hajmda tekshiradi [3, 20-band]. Bu vakolat murojaat qilmagan mahkum foydasiga aniqlangan xatoni tuzatish imkonini beradi. Shu bilan birga, tekshiruv doirasi bilan qaror chiqarish doirasini aynanlashtirish mumkin emas. Sud ishning kengroq qismida xatoni ko‘rishi mumkin, biroq mahkum zarariga oqibat faqat JPKning 494-moddasida ko‘rsatilgan tashabbus (prokuror protesti yoxud jabrlanuvchi yoki uning vakilining aynan shu mazmundagi shikoyati) va qonundagi vaqt sharti mavjud bo‘lganda kelib chiqadi [4]. Aynan shu farq to‘la tekshiruvni reformatio in peius taqiqi bilan muvofiqlashtiradi: yuqori instansiya taraf keltirmagan holatni shaxs foydasiga hisobga olishi mumkin, lekin uning ahvolini kutilmaganda og‘irlashtirish uchun umumiy qonuniylik vajining o‘zi yetarli emas.

Hukmni bekor qilish va o‘zgartirishning umumiy asoslari JPKning 485-moddasida belgilangan bo‘lib, 486–490-moddalar sud tergovining to‘liqsizligi, hukm xulosalarining ishning haqiqiy holatlariga mos kelmasligi, jinoyat-protsessual qonunining jiddiy buzilishi, jinoyat qonunining noto‘g‘ri qo‘llanilishi va jazoning adolatsizligi mazmunini ochib beradi [4]. Z.F. Inog‘omjonova qonuniy hukm shartlarini Konstitutsiya va qonunga rioya qilish, qonuniy sud tarkibi, taraflar tengligi, inson sha‘ni hamda huquqlarining himoyasi bilan bog‘laydi [5]. Ushbu yondashuv protsessual nuqsonni baholashda uning shakliy belgisidan ko‘ra, qaysi kafolat buzilgani va bu buzilish hukmning qaysi xulosasiga ta‘sir qilganini aniqlash muhimligini ko‘rsatadi. Ilmiy adabiyotda ham protsessual xatoni aniq tavsiflash va unga mos sanksiyani tanlash zarurligi qayd etilgan [6].

JPK 488-moddasining tuzilishi ana shu mantiqqa asoslanadi. Uning ikkinchi qismida ko‘rsatilgan o‘nta holat (noqonuniy sud tarkibi, himoya huquqining qonunda alohida ko‘rsatilgan buzilishi, maslahatxona siriga rioya qilmaslik, sudlanuvchiga oxirgi so‘z bermaslik, sud majlisi bayonnomasining yo‘qligi va boshqalar) qonuniy va xolis sud muhokamasining asosiy kafolatlariga daxldor bo‘lgani uchun hukmni majburiy bekor qilishga olib keladi. Sud bunday nuqsonni natijaga amalda ta‘sir qilmagan deb hisoblab, hukmni saqlab qola olmaydi, chunki qonun ularning jiddiyligini oldindan belgilagan. Ro‘yxatga kirmagan buzilishlar esa 488-moddaning birinchi qismi asosida baholanadi: sud qaysi protsessual huquq cheklanganini, bu holat muhokamaning to‘liqligi yoki xolisligiga qanday ta‘sir ko‘rsatganini va hukmning qaysi xulosasi ishonchliligini yo‘qotganini asoslashi shart.

Dalil bilan bog‘liq nuqsonlar o‘zgartirish va bekor qilish o‘rtasidagi chegarani ayniqsa yaqqol ko‘rsatadi. JPKning 95^1-moddasi dalilning nomaqbulligini, 95-moddasi esa aloqadorlik, ishonchlilik va dalillar yig‘indisining yetarliligini tartibga soladi [4]. Oliy sud Plenumining 2018-yil 24-avgustdagi 24-son qarori maqbullik qoidalarini qo‘llash tartibini tushuntiradi [7]. Bizning fikrimizcha, yuqori sud avval 95^1-modda bo‘yicha ma‘lumotdan foydalanish mumkinligini hal qilishi, so‘ngra 95-modda asosida qolgan materialning sifatini va yig‘indisini mustaqil baholashi lozim. Chiqarilgan dalil ayblovning hal qiluvchi bo‘g‘inini tutib turgan bo‘lsa, oqlov, ishni tugatish yoki boshqa qonuniy natija talab etiladi; qolgan dalillar mustaqil va yetarli bo‘lsa, hukmning tegishli qismi saqlanishi yoki o‘zgartirilishi mumkin. Maqbullik bilan ishonchlilikni aynanlashtirish noto‘g‘ri oqibatga olib keladi: qonunga xilof olingan ma‘lumot

boshqa dalillar bilan mos kelgani uchungina maqbul bo‘lib qolmaydi, qonuniy tartibda olingan har bir ma‘lumot esa avtomatik ishonchli hisoblanmaydi.

Plenumning 2024-yilgi qarorida qilmishni yengilroq norma bilan kvalifikatsiya qilish, isbotlanmagan epizod yoki og‘irlashtiruvchi belgini chiqarish, ortiqcha qo‘llangan normani bartaraf etish, jazoni yengillashtirish va zarar miqdorini to‘g‘rilash kabi o‘zgartirish holatlari tushuntirilgan [3, 24-band]. Biroq bunday tuzatishlar ayblovning faktik doirasidan chiqmasligi kerak. Yangi kvalifikatsiya dastlabki ayblovda bo‘lmagan belgiga tayansa yoki shaxs unga qarshi himoyalanish imkoniga ega bo‘lmasa, o‘zgartirish vakolati protsessual kafolatni chetlab o‘tish vositasiga aylanadi. Hukmni qisman saqlash imkoniyati uning matni bo‘linishiga emas, huquqiy xulosalarining mustaqilligiga bog‘liq: chiqarib tashlanayotgan epizod qolgan ayblovning faktik asosiga ta‘sir qilmasligi, saqlanayotgan kvalifikatsiya o‘z daliliy tayanchiga ega bo‘lishi, jazo va mulkiy oqibat yangidan hisoblanishi hamda tarafning himoyalanish doirasi o‘zgarmasligi zarur.

Hukmni bekor qilib, ishni birinchi instansiyaga yuborish JPK 493-moddasi to‘rtinchi qismidagi tor istisno bilan chegaralangan. Bu istisno yuqori instansiyada JPKning 416 yoki 417-moddalari bo‘yicha yangi ayblov qo‘yilgan yoxud boshqa shaxs ayblanuvchi tariqasida jalb etilgan vaziyatga tegishli [4]. Oddiy daliliy bo‘shliq, qo‘shimcha ekspertiza ehtiyoji yoki guvohni qayta so‘roq qilish zarurati ishni avtomatik ravishda quyi sudga qaytarish uchun asos bo‘lmaydi, chunki yuqori instansiya JPKning 483-moddasiga muvofiq dalillarni bevosita tekshirish vakolatiga ega. Hukmni bekor qilib yangi hukm chiqargan yuqori sud mustaqil odil

sudlov hujjatini qabul qiladi. Ayniqsa oqlov o‘rniga ayblov hukmi chiqarilganda bevositalik, tortishuv va himoyalanish imkoniyati formal rekvizit emas, balki yangi hukm ishonchliligining shartiga aylanadi.

Qayta ko‘rish asoslarini optimallashtirish yangi instansiya yoki qo‘shimcha shikoyat bosqichini yaratishdan boshlanmaydi. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro paktning 14-moddasi 5-bandi hukm va jazoni yuqori sudda tekshirtirish huquqini kafolatlaydi, biroq bu kafolat bir xil masalani cheklanmagan tarzda qayta muhokama qilishni talab etmaydi [8]. Bizningcha, tuzatish chorasini tanlashda nuqsonning hukmdagi joyi va yo‘qotilgan protsessual imkoniyatni tiklash usulini birgalikda hisobga oladigan amaliy matritsadan foydalanish maqsadga muvofiq. Nuqson sudlovning qonuniy tashkil etilishiga, dalilni shakllantirishga, faktik xulosaga, huquqiy kvalifikatsiyaga, jazo belgilashga yoki mulkiy oqibatga taalluqli bo‘lishi mumkin va har bir qatlam uchun sud aralashuvining chegarasi turlicha belgilanadi. Masalan, sud tarkibi noqonuniy bo‘lgan holatda qayta muhokama zarur, faktlar qonuniy aniqlanib, faqat ularning huquqiy bahosi xato bo‘lgan holatda esa to‘liq qayta muhokama ortiqcha aralashuvga aylanadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu nazariy mulohazalarni amaliyot bilan solishtirish maqsadida Oliy sudning publication.sud.uz rasmiy bazasida e‘lon qilingan 2024–2025-yillardagi jinoyat ishlari bo‘yicha yuqori instansiya hujjatlari o‘rganildi [9]. Korpus 400 ta noyob ishni, ya‘ni 200 ta apellyatsiya, 120 ta kassatsiya va 80 ta taftish hujjatini qamrab oldi; har bir instansiya ichida ikki yil teng taqsimlandi. Tanlash yil va instansiya bo‘yicha tabaqalashtirilgan maqsadli

usulda amalga oshirildi, yakuniy natija tanlash mezoni bo‘lmadi. Korpus 135 ta sudni va Oliy sud bilan birga 15 ta hududiy birlikni qamrab olib, jami 3 093 sahifani tashkil etdi. Har bir hujjat instansiya, yil, sud, yakuniy protsessual natija, mazmuniy mavzu va JPK moddasiga bevosita havola bo‘yicha kodlandi. Natijalar quyidagi jadvalda keltirilgan.

1-jadval

Yuqori instansiya sud hujjatlari natijalarining instansiyalar bo‘yicha taqsimoti (2024–2025-yillar)

Instansiya	Jami	O‘zgarishsiz	O‘zgartirilgan	Bekor qilingan	Qisman bekor qilib o‘zgartirilgan	Aralashuv ulushi
Apellyatsiya	200	129	39	9	23	35,50%
Kassatsiya	120	74	29	6	11	38,33%
Taftish	80	68	10	1	1	15,00%
Jami	400	271	78	16	35	32,25%

Manba: muallif tomonidan publication.sud.uz bazasidagi hujjatlar asosida tuzilgan.

Natijalar. Korpus bo‘yicha 271 ta hujjat yoki 67,75 foiz quyi sud qarorini o‘zgarishsiz qoldirgan, 78 ta hujjatda (19,50 foiz) hukm o‘zgartirilgan, 16 ta ishda (4,00 foiz) to‘liq bekor qilingan, 35 ta ishda (8,75 foiz) qisman bekor qilinib o‘zgartirilgan. Sof o‘zgartirishning to‘liq bekor qilishdan qariyb besh baravar ko‘p uchrashi hukmning mustaqil huquqiy tayanchga ega qismini saqlash masalasi amaliy ahamiyatga ega ekanini ko‘rsatadi. Mazmuniy kodlash ham sud hujjatlarining ko‘p masalali ekanini tasdiqladi: jazo masalasi 99,00 foiz, dalillar 93,25 foiz, hukmning asosliligi 91,75 foiz, kvalifikatsiya 87,50 foiz, protsessual buzilish esa 49,50 foiz hujjatda muhokama qilingan; 341 ta hujjat kamida to‘rtta mavzuni birgalikda qamrab olgan. Bu holat nuqson oqibatini alohida belgi bo‘yicha emas, hukmning umumiy asoslash zanjiri doirasida baholash zarurligini ko‘rsatadi.

Muhokama. Shu bilan birga, olingan raqamlarni ehtiyotkorlik bilan talqin qilish lozim. Umumiy 32,25 foizlik ko‘rsatkich tanlanmada oldindan belgilangan instansiya og‘irliklariga bog‘liq bo‘lib, milliy aralashuv darajasini emas, balki korpusning tavsifiy natijasini ifodalaydi. Taftishdagi 15 foizlik aralashuv ushbu hujjatlar avval apellyatsiya yoki kassatsiyadan o‘tgani bilan izohlanishi mumkin, biroq tadqiqot murojaatlarni saralash va ishlar murakkabligini nazorat qilmagani sababli bu sababiy dalil hisoblanmaydi. Mavzu kodi masalaning matnda mavjudligini qayd etadi, sudning uni asosli deb topganini emas. JPK moddalariga bevosita havolalar ham shunday o‘qildi: masalan, 485-modda 37 ta, 488-modda esa avtomatik ajratishda atigi bitta hujjatda aniq topildi, biroq modda raqamining kam uchrashi norma kam qo‘llanganini isbotlamaydi, chunki sud qoidani raqamsiz bayon qilishi mumkin.

Empirik natijalar va normativ tahlil bir xulosaga olib keladi: amaldagi qonunchilikda majburiy bekor qilish holatlari aniq belgilangan, ammo qolgan protsessual buzilishlarning oqibatini baholash ketma-ketligi qonun darajasida mustahkamlanmagan. Shu sababli JPKni quyidagi mazmundagi 485¹-modda bilan to‘ldirish taklif etiladi: “Protsessual nuqsonning oqibati buzilgan kafolat, uning hukm xulosasiga ta‘siri va kamchilikni yuqori instansiyada bartaraf etish imkoniyati o‘rtasidagi bog‘lanish asosida belgilanadi. Ushbu Kodeks 488-moddasining ikkinchi qismida nazarda tutilgan hollarda hukm ta‘sir isbotlanishidan qat‘i nazar bekor qilinadi. Boshqa buzilishlarda sud cheklangan huquqni, uning hukmga ta‘sirini va kamchilikni ushbu Kodeksning 483-moddasida berilgan vakolat doirasida bartaraf etish mumkinligini asoslantirishi shart”. Mazkur norma texnik kamchilikni fundamental buzilish bilan tenglashtirmagan holda, “natijaga ta‘sir qilmagan” degan motivsiz iboraning qo‘llanishini ham cheklaydi. Plenum tushuntirishlari mavjud normalarning izchil talqinini ta‘minlasa, Kodeksdagi yangi norma baholash ketma-ketligini qonun darajasida mustahkamlaydi.

XULOSA. Xulosa qilib aytganda, yuqori instansiya vakolatining mazmuni tekshiruv predmeti, protsessual vosita va yakuniy qaror o‘rtasidagi izchil aloqada namoyon bo‘ladi. Ishni to‘la hajmda tekshirish vakolati aniqlangan har qanday nuqson uchun istalgan oqibatni tanlash huquqini bermaydi: avval buzilishning qaysi hukm xulosasiga daxldorligi aniqlanadi, so‘ngra bu xulosani mavjud protsessual vositalar bilan tekshirish imkoniyati baholanadi va hukmning saqlanadigan qismi o‘zgartirilishi yoki bekor qilinishi lozim bo‘lgan qismidan ajratiladi. Hukmning qonuniy qismi asossiz qayta ochilmasligi, huquqi buzilgan

taraf esa xatoni to‘liq bartaraf etadigan sud himoyasiga ega bo‘lishi hukm barqarorligining haqiqiy mazmunini tashkil etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. European Court of Human Rights. Brumărescu v. Romania [GC], no. 28342/95, 28.10.1999, § 61. https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58337

2. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. 2023-yil 30-aprel referendumida qabul qilingan. 28, 55, 138-moddalar. https://lex.uz/docs/-6445145

3. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 2024-yil 25-martdagi 7-son “Jinoyat ishlarini apellyatsiya, kassatsiya tartibida ko‘rish amaliyotining ayrim masalalari to‘g‘risida”gi qarori. https://lex.uz/docs/-6884042

4. O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksi. 2026-yil 27-iyul holatidagi tahrir. https://lex.uz/docs/-111460

5. Inog‘omjonova, Z.F. Hukm, ajrim va qarorlarning qonuniyligi, asosliligi va adolatliligini tekshirishda sud nazorati: monografiya. Toshkent: TDYU, 2006. B. 22.

6. Бородинов В. Уголовно-процессуальные правонарушения как основания для отмены или изменения приговора. Российская юстиция. 2003;(4):31.

7. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 2018-yil 24-avgustdagi 24-son “Dalillar maqbulligiga oid jinoyat-protsessual qonuni normalarini qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi qarori. https://lex.uz/docs/-3895986

8. International Covenant on Civil and Political Rights. Article 14(5). Adopted 16.12.1966. 999 U.N.T.S. 171. https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights

9. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi. E-XSUD sud hujjatlarini internet tarmog‘ida e‘lon qilish rasmiy bazasi. https://publication.sud.uz/